

Белорусский государственный университет

Филологический факультет

Кафедра русской литературы

«Элементы сентиментальной эстетики в творчестве Ф.М. Достоевского»

Оленина Дарья Владимировна

Руководитель: Башкиров Дмитрий Леонидович

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Структура и объем. Общий объем – 72 машинописные страницы, список использованных источников включает 61 наименование.

Ключевые слова: АВТОРСКАЯ ПОЗИЦИЯ, ФИЛОСОФСКОЕ МИРОВОЗЗРЕНИЕ, СЕНТИМЕНТАЛИСТСКАЯ ЭСТЕТИКА, РЕЛИГИОЗНОЕ МИРОВОЗЗРЕНИЕ, ХРИСТИАНСТВО, ИСИХАЗМ, ПОЧВЕННОЧЕСТВО, СЕНТИМЕНТАЛЬНАЯ ЭСТЕТИКА.

Объект исследования: художественные произведения Ф. М. Достоевского, публицистика Ф. М. Достоевского, письма Ф. М. Достоевского.

Предмет исследования: элементы сентименталистской и сентиментальной эстетики в творчестве и письмах Ф. М. Достоевского, а также их истоки.

Цель работы: поиск элементов сентименталистской и сентиментальной эстетики в наследии Ф. М. Достоевского, установление их истоков и преобладания в творчестве писателя.

Методы исследования: биографический, сравнительно-исторический, типологический, историко-генетический.

Актуальность темы магистерской диссертации. Вопрос о причинах появления и художественной роли элементов сентиментального начала в творчестве Ф. М. Достоевского остается открытым в литературоведении. Существующие трактовки обнаруживают множество лакун, а также неактуальную и противоречивую информацию.

Научная новизна работы. Впервые рассматривается все доступное наследие Ф. М. Достоевского в контексте сентиментального начала, предпринята попытка выявить связь между появлением соответствующих элементов в художественном мире писателя и христианской традицией.

Полученные результаты. В творчестве Ф. М. Достоевского широко представлена эстетика сентиментальная – широкий феномен, восходящий к религиозным (христианским) ценностям и реализующийся задолго до появления сентиментализма как системы взглядов и литературного направления соответственно. Сентименталистская эстетика встречается в наследии писателя в нескольких вариациях – нейтральной, иронической и негативной.

Магистерская диссертация написана самостоятельно.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Структура і аб'ём. Агульнааб'ём – 72 машынапісныя старонкі, спіс выкарыстаных крыніц уключае 61 найменне.

Ключавыя словы: АЎТАРСКАЯ ПАЗІЦЫЯ, ФІЛАСОФСКІ СВЕТАПОГЛЯД, СЕНТЫМЕНТАЛІСТСКАЯ ЭСТЭТЫКА, РЭЛІГІЙНЫ СВЕТАПОГЛЯД, ХРЫСЦІЯНСТВА, ІСІХАЗМ, ПОЧВЕНІЦТВА, СЕНТЫМЕНТАЛЬНАЯ ЭСТЭТЫКА.

Аб'ект даследавання: мастацкія творы Ф. М. Дастаеўскага, публіцыстыка Ф. М. Дастаеўскага, лісты Ф. М. Дастаеўскага.

Прадмет даследавання: элементы сентыменталістскай і сентыментальнай эстэтыкі ў творчасці і лістах Ф. М. Дастаеўскага, а таксама іх вытокі.

Мэта даследавання: пошук элементаў сентыменталістскай і сентыментальнай эстэтыкі ў спадчыне Ф. М. Дастаеўскага, устанаўленне іх вытокаў і перавагі ў творчасці пісьменніка.

Метады даследавання: біяграфічны, параўнальна-гістарычны, тыпалагічны, гісторыка-генетычны.

Актуальнасць тэмы магістарскай дысертацыі.

Пытанне аб прычынах з'яўлення і мастацкай ролі элементаў сентыментальнага пачатку ў творчасці Ф. М. Дастаеўскага застаецца адкрытым у літаратурна-навуковым дыскурсе. Існуючыя трактоўкі выяўляюць мноства лакунаў, а таксама неактуальную і супярэчлівую інфармацыю.

Навуковая навізна работы.

Упершыню разглядаецца даступная спадчына Ф. М. Дастаеўскага ў кантэксце сентыментальнага пачатку, а таксама зроблена спроба выявіць сувязь паміж з'яўленнем адпаведных элементаў у мастацкім свеце пісьменніка і хрысціянскай традыцыі.

Атрыманыя вынікі. У творчасці Ф. М. Дастаеўскага шырока прадстаўлена эстэтыка сентыментальная – шырокі феномен, узыходзячы да рэлігійных (хрысціянскіх) каштоўнасцяў і рэалізаваны задоўга да з'яўлення сентыменталізму як сістэмы поглядаў і літаратурнага напрамка адпаведна. Сентыменталістская эстэтыка сустракаецца ў спадчыне пісьменніка ў некалькіх варыяцыях – нейтральнай, іранічнай і негатыўнай.

Магістарская дысертацыя напісаная самастойна.

ABSTRACT

Structure and volume. The total volume is 72 typed pages, the list of used sources includes 61 titles.

Keywords: AUTHOR'S POSITION, PHILOSOPHICAL WORLD VIEW, SENTIMENTALISTIC AESTHETICS, RELIGIOUS WORLD VIEW, CHRISTIANITY, HESYCHASM, SENTIMENTAL AESTHETICS.

The object of the research is fiction of F. M. Dostoyevsky, publicism of F. M. Dostoyevsky, letters of F. M. Dostoyevsky.

The subject of the research is elements of the sentimentalistic and sentimental aesthetics in the works and letters of F. M. Dostoyevsky, as well as their origins.

The purpose of the research is search for elements of sentimentalistic and sentimental aesthetics in the heritage of F. M. Dostoyevsky, establishing of their origins and predominance in the works of the writer.

The methods of the research: biographical, comparative-historical, typological, historical-genetic.

The relevance of the Master's thesis topic. The question of the reasons of appearance and artistic role of elements of sentimental beginning in F. M. Dostoyevsky's works remains open in literary studies. Existing interpretations reveal many gaps as well as irrelevant and contradictory information.

The scientific novelty of the research. For the first time all available heritage of F. M. Dostoyevsky is considered in the context of the sentimental beginning, an attempt has been made to establish a link between the appearance of relevant elements in the artistic world of the writer and the Christian tradition.

The results obtained. The aesthetics of sentiment widely depicts the works of F. M. Dostoyevsky. The aesthetics of sentiment is a broad phenomenon that dates back to religious (Christian) values and is realized long before the emergence of sentimentalism as a system of views and literary direction respectively. Sentimentalist aesthetics is found in the author's heritage in several variations - neutral, ironic, and negative.

The master's thesis was written independently.